

Läkarna sa att jag kunde dö inom en vecka (Allers nr 17, 2013)

Hon var 21 år och hade hela livet framför sig, Cathrine Everts. Hade hittat jobbet hon trivdes med. Hon hade pojkvän sedan flera år och många goda vänner.

- Jag var ju odödlig! Livet gick ut på att ha kul, tjäna pengar, vara med kompisar. Allt bara körde på. Men från en dag till en annan förändrades plötsligt allt. - Jag hade väl fått några varningssignaler – men tog dem inte på allvar. Jag arbetade som servitris på en restaurang i Gamla Stan i Stockholm. Bar mycket tunga vinlådor uppför många våningar. Hade tokiga arbetstider. Hann ofta inte äta. Brydde mig inte om att kroppen ibland sa nej. Men så började jag upptäcka blåmärken på udda ställen på kroppen. När jag en morgon såg ett jättestort på höften började jag ana att det var något som inte stämde. Jag hade också känt mig onormalt trött den senaste veckan. Vi möter Cathrine på hennes nya arbetsplats, Fredsgatan 12, en av Stockholms förnämsta restauranger. Här är hon i dag hovmästare och sommelier (en av de ansvariga för dryckerna). En ung vacker kvinna, som nu lägger sista handen vid dukningen och vant håller upp vinet i karaff – dekanterar det - innan restaurangen öppnar för kvällen. Det är nästan omöjligt att föreställa sig att hon för bara tre år sedan kämpade för sitt liv – och inte visste om hon skulle överleva. När Cathrine upptäckte det stora blåmärket var hennes första tanke att ringa sin pappa som är läkare, och skicka en bild på blåmärket med mobilen. - Han sa direkt att jag skulle kolla upp det. Och då blev jag lite orolig. Han vet nämligen att jag är lite hypokondrisk. Och hans standardsvar brukar vara att ”det går över innan du gifter dig”. När han nu tog det på allvar började jag verkligen undra. Pappa Bernt minns samtalet som skulle bli början på en mycket tung tid. -Som läkare blev jag genast orolig. Jag såg ju direkt att det var något helt galet med så stora blåmärken! Vid lunchtid den dagen började Cathrine känna sig yr i huvudet. - Och senare på dagen blev plötsligt allt svart, och jag föll ihop på jobbet. Det blev ilfart till akuten. Där började man ta prover för att se vad det kunde vara för fel. - Jag var så totalt oförberedd. Alla dessa nålstick som inkräktade på huden – den som var mitt skydd mot omvärlden! Jag fick panik, blev jättearg. Pappa och mamma var bortresta. Men när pappa ringde och sa att det inte såg bra ut, och att de skulle ta första planet hem. Då började jag förstå att det var allvar. Pappa Bernt höll hela tiden kontakt med läkarna på sjukhuset. -De funderade på olika diagnoser – men när alla provsvar kommit fick jag mina värsta farhågor bekräftade: Cathrine hade drabbats av en ovanlig och direkt livshotande form av leukemi. Jag visste att behandling måste sättas in omedelbart – annars skulle Cathrine dö inom en vecka. De dagar som följde var en komplett mardröm för oss i familjen. Skulle hon överleva den första kritiska veckan? På akuten ville man behålla Cathrine över natten. Men redan nästa morgon blev det ambulans direkt till Karolinska Universitetssjukhuset. Med Cathrine fortfarande i sina arbetskläder – och helt chockad. - Jag försökte hålla tankarna i styr. Tänkte ”ok, jag får mediciner, dom löser det här”. Men när de förklarade att cellgifterna skulle få mig att tappa mitt långa hår. Och att jag kunde dö inom de närmaste dagarna om jag inte tog dem. Då brast det. Jag bara grät – oavbrutet. Bara i går gick jag ju till jobbet som vanligt. Och nu låg jag här hjälplös med en droppställning med cellgifter i olika färger – och visste inte om jag skulle överleva! Nu började en tuff tid för Cathrine. Hon mådde

fruktansvärt dåligt av de starka cellgifterna som hon fick 24 timmar om dygnet. - Det svåraste var att acceptera vad som hade hänt. Det gick så fort och jag hade inte mått dåligt tidigare, eller haft någon chans att förbereda mig. Vardagen med allt vad den innehöll byttes ut på en timme. Jag fick en blodpropp i benet av den CVK (central venkateter) de opererat in i benet. Det var det rör som gav mig de flytande cellgifterna, maten och vätskan. Så jag kunde inte ens gå ur sängen. Mitt ben var dubbelt så stort som det brukar vara. Jag kunde inte äta eller dricka, jag tappade håret, kunde inte sova. Alla energi var borta, alla tidningar och böcker som vänner köpt förblev under hela sjukdomstiden orörda. Dagarna gick ut på att invänta natten i ett försök att sova. Detta i ett rum som jag delade med andra sjuka, ofta äldre patienter, som spydde och grät både på dagarna och nätterna. - Men någonstans inom sig bestämde Cathrine sig redan från början att bli frisk. -Första dagen var jättetung, då planerade jag min begravning och ringde runt till alla kompisar. Men till en början var det ingen som trodde på mig – de kunde inte föreställa sig att jag från en dag till en annan plötsligt var dödssjuk och kämpade för mitt liv! Det var den tionde december 2009 som Cathrine åkte till akuten. - Den månad som sen följde kändes som tio år! Jag trodde inte att man kunde må så dåligt! Och mitt immunförsvar blev nu så nedsatt av medicinerna att jag blev oerhört infektionskänslig. Cathrine har svårt att hålla tårarna tillbaka när hon berättar om vad det kunde innebära. - Min storasyster hade varit i Thailand när jag lades in på sjukhuset, och första gången vi sågs efter beskedet fick hon inte ens komma in till mig. Systemens barn hade vattkoppor, därför fick hon inte träffa Cathrine. Hon fick stå bakom en glasruta och titta på sin dödssjuka lillasyster! - Jag hade ju bestämt mig för att bli frisk. Men när jag sen tappade håret, tappade glädjen och aptiten och bara mådde illa och inte kunde sova. Då ville jag bara ta mitt liv för det var så fruktansvärt jobbigt. Även om jag visste att det var på grund av medicinerna som i slutändan skulle göra mig frisk. Då var det var till slut min familj, min pojkvän och mina vänner som gjorde mig frisk. Jag hade utan tvekan dött utan dem. Det var tack vare dem jag orkade vidare. De tog mig ur de djupaste tankarna och hålen som jag föll ner i. Min pappa tvingade mig gå längs den 50 meter långa korridoren varje dag, som då kändes som 500 mil lång. De tvingade mig framåt, även mentalt, och det är jag väldigt tacksam för! Att Cathrines pappa var läkare kom nu väl till pass. -Jag visste ju som läkare hur viktigt det är att stötta patienten både psykiskt och fysiskt. Både se till att hålla hoppet uppe. Och att få i gång cirkulationen i kroppen. Så vi var där hos henne varje dag, min fru och jag. Men det blev några helvetets dalar innan vi äntligen såg att hon svarade på behandlingen! Så småningom började Cathrine också acceptera de tuffa behandlingarna. - Från början var det en oerhörd chock att få höra vad behandlingarna skulle göra med mig. Men vad hade jag för alternativ? Jag ville ju leva! Fast det tog tid att ta in och acceptera. Men snart skulle det visa sig, att redan efter en månad hade behandlingarna haft effekt. På Cathrines 22-årsdag, den tionde januari fick hon sitt livs bästa födelsedagspresent. Då kom läkaren in till henne och talade om att proaverna såg bra ut. Och att hon skulle bli frisk. Nu började den långa och tålamodsprövande vägen tillbaka till livet. - I januari fick jag besked om att det såg bra ut. Men läkarna ville försäkra sig om att allt verkligen var ute ur systemet, och att jag inte skulle få tillbaka sjukdomen. Så jag fick fortsätta ännu några månader med samma tunga behandling. Jag blev utskriven till våren, och skulle fortsätta äta cellgifter varje

dag i två år. Cathrine kände sig fortfarande sjuk. Och hon såg sjuk ut. Hon var så infektionskänslig att hon inte fick vistas i miljöer som affärer och fik. - Men samtidigt ville jag ju bara komma tillbaka till ett normalt liv och till mitt arbete så snart det bara gick! På vårkanten fick hon börja arbetsträna och sen jobba som vanligt. Men nu på den restaurang där hon är i dag, Fredsgatan 12, med lite lugnare tempo. -Jag hade precis hunnit utbildas till dryckesansvarig – sommelier - när jag blev sjuk. Nu kändes det extra roligt att få användning för de kunskaperna. Som dryckesansvarig vet Cathrine det mesta om dryckerna och vad som passar till vilka rätter. -En stor del av mitt jobb går ut på att hjälpa gästerna hitta den perfekta mat- och dryckeskombinationen. Idag ska en sommelier inte bara behärska kunskaper om mat och vin, utan även öl, sprit kaffe och te. Rätt val av dryck, glas, serveringstemperatur och dekantering är dagliga arbetsuppgifter. Men även sedan hon börjat arbeta fick Cathrine fortsatt cellgiftsbehandling under två år. Först i april förra året blev hon förklarad fullt frisk. -Då kändes det äntligen på riktigt! Inga mer piller, kurer eller sprutor. Håret var tillbaka och jag jobbade 100%. Jag hade fått tillbaka livet! Men det är en annan Cathrine i dag än den hon var för tre år sedan. - Ja, livet förändras på många sätt av en sådan här resa. I dag är jag så tacksam för allt! Jag minns första gången på sjukhuset när jag fick gå ut. Det var snö ute och jag bara stod där och andades och tog in allt. Det kändes som en sådan gåva! Jag har insett hur skört livet är, och hänger inte längre upp mig på småsaker. Och jag lovade mig själv på sjukhuset: ”om jag klarar det här. Då ska jag ta hand om mig ordentligt i fortsättningen.” Det löftet har Cathrine hållit. Men nu vill hon inte bara ta hand om sig själv. Cathrine har också skapat en stiftelse, tillsammans med familjen: ”Cathrine Everts Forskningsstiftelse”. En stiftelse som samlar in pengar till förmån för fortsatt forskning om leukemi. -Vi har bara under 2012 samlat in nästan en miljon kronor. Och redan delat ut vårt första stipendium på 25.000 kronor till organisationen Ung Cancer. Vi hade en insamlingskväll här på restaurangen där jag arbetar, då även personalen skänkte kvällens dricks till stiftelsen. Jag har också designat ett armband som vi i framtiden hoppas kunna tillverka och sälja. Om Cathrine hade blivit sjuk före 1985 hade hon inte överlevt. Men i dag har man forskat fram de mediciner som kunde göra henne frisk. Nu vill hon stödja fortsatt forskning, så att fler kan bli botade. -Jag trivs bra nu med mitt arbete på restaurangen. Men så småningom vill jag kunna övergå mer till att arbeta med stiftelsen. Där skulle jag också vilja arbeta med förslag på hur man som personal kan bemöta patienterna på bästa sätt. Den dag vi talar med Cathrines pappa är han just på väg att fira hennes 25-årsdag. -Det är så fantastiskt att vi fått ha henne kvar i livet. Att själv få vara frisk och att barnen får vara friska är det viktigaste i livet! **Carin Hedberg**